

[Niels Frederiksen.]

gennem de senere Aar i og for sig slet ikke er faretruende.

Jeg maa gøre opmærksom paa, at vi her staar overfor 2 Problemer, som det er nødvendigt at tage med i sine Overvejelser, nemlig Arbejdslønningernes og Produktionsomkostningernes Nedgang i Forhold til Kapitalmagtens Forrentningsret overfor Landbruget og for saa vidt ogsaa overfor andre Erhverv, og i denne Forbindelse er det underligt at lægge Mærke til, hvor letsindigt, havde jeg nær sagt, det ærede Medlem talte om den faretruende Tilstand, som hersker i Landbruget. For mig var det overordentlig interessant at høre det ærede Medlems Udredning af Gældsbyrdens Betydning for det danske Landbrugserhverv. Det ærede Medlem sagde, at Gældsbyrdens Tyngde eller Gældens Størrelse maa vurderes i Forhold til Erhvervets Produktionsevne, og da Erhvervets Produktionsevne er blevet 3—4 Gange saa stor, som den var i 1914, er den nuværende Gældsbyrde, selv om den er fordoblet, paa ingen Maade faretruende for Erhvervet. Dette er en fuldkommen forkert Definition af Aarsag og Virkning. Gældsbyrdens faretruende Tilstedeværelse maa vurderes i Forhold til Erhvervets Nettoafkastningsevne i dette Øjeblik. Produktionsförgølsen medfører tilsvarende Produktionsomkostninger. Kreditorernes Førsteret er et faretruende Moment i det Øjeblik, Nettoafkastningsevnen i Erhvervet forringes, thi da virker den som en fuldkommen ødelæggende Faktor for hele Landbrugserhvervet, og det er det, der sker i Øjeblikket.

At stille Gældsbyrdens Betydning for det danske Landbrug op paa den Maade, at Gældsbyrden kun er fordoblet siden 1914, medens Produktionsevnen er blevet 3—4 Gange saa stor, er fuldkommen forkert. I det Øjeblik, den Tilstand indtræder, som vi staar i nu, at Landbrugets Nettoafkastningsevne forsvinder, medens Gældsbyrdens Tryk hviler med fordoblet Styrke, samtidig med at Kreditors Krav er af en overordentlig kraftig og øjeblikkelig virkende Karakter paa mange Omraader, skabes den økonomiske Utryghed, som efter min Overbevisning er den største Vanskelighed og Fare i Øjeblikket for Landbrugserhvervet og ogsaa for andre Erhverv.

Der er ydermere det interessante ved det ærede Medlems hele Konklusion i Spørgsmaalet om en Rentenedsættelse, at det ærede Medlem jo ikke tror paa, at det

er muligt fra Lovgivningsmagtens Side at træffe Foranstaltninger, der i nogen videre Udstrækning kan medføre den Rentenedsættelse, som vilde være den mest effektive Hjælp mod Erhvervskrisen i alle Erhvervsgrene. Og det er meget sandsynligt, at det ærede Medlem har Ret, jeg tror heller ikke, man skal overdrive Forventningerne til de Foranstaltninger, som Lovgivningsmagten kan træffe i saa Henseende. Men skal man tilpasse Lovgivningen efter Øjeblikkets Vanskelighed, kan det vist ikke bestrides, at Kapitalen i Øjeblikket staar med stedse større Fordele af det Prisfald, der foregaar, at Renteindtægts og Kapitalindtægts virkelige Værdi stiger i samme Forhold, som Prisfaldet ødelægger Erhvervsudøvernes økonomiske Stilling. Og det er efter min Opfattelse ikke tilstrækkeligt, at man der afviser det fra Erhvervene fremsatte stærke Krav om at blive forskaanet for en urimelig Ydelse til Kapitalmagten ved, at man siger, at dette er ugørligt, fordi vort Kreditsystem paa mange Maader er saadan, at det overordentlig vanskeliggør Lovgivningsmagtens Indgriben, thi saa kan man dog kræve en anden Ydelse af Kapitalen til Lettelse af Erhvervslivets Vanskeligheder og til Lettelse af Skattetrykket, som ligger over det samlede værdiskabende Erhvervsliv.

Er det saa ikke helt urimeligt, at man i en Tid som denne bibeholder den Skattelettelse paa Formuerne, man i sin Tid gennemførte, og ikke i samme Grad og paa samme Tid, som Formuernes reelle Værdi og Afkastningsværdi stiger, kræver tilsvarende Bidrag til at overvinde de Vanskeligheder, som netop de større reelle Indtægter, Kapitalmagten faar, afstedkommer? (*Madsen-Mygdal*: Det er det, jeg nævnte). Ja, paa den ganske forunderlige Maade, at den Gang, da der var mest Grund til at kræve af Formuerne, lettede man dem for Skat paa omkring 10 Mill. Kr. Jeg haaber ikke, Venstre har i Sinde at gennemføre den samme Hensynsfuldhed overfor Formuerne denne Gang. Det er da heldigvis udelukket ved det Valgresultat, vi sidst fik. Ellers skulde jeg ikke forsværge, at det ærede Medlem ikke fik sine Meningsfæller til at give Skattelettelsesskruen en Omgang paa de Omraader, som han var inde paa før.

Derfor har hele den Betragtning, som det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal gjorde gældende vedrørende Tilpasningspolitikken, til fulde bekræftet, at her er Regeringen inde paa det rigtige, naar den foreslaar en Fremgangsmaade, der i Virke-